

2. Hubálek Z., & Halouzka J. Prevalence rates of *Borrelia burgdorferi* sensu lato in host-seeking *Ixodes ricinus* ticks in Europe. *Parasitology research*. 1998. Vol. 84. No. 3. P. 167-172. DOI:10.1007/s004360050378.

3. Chang Y.F., Novosel V., Chang C.F., Kim J.B., Shin S. J., & Lein D.H. Detection of human granulocytic ehrlichiosis agent and *Borrelia burgdorferi* in ticks by polymerase chain reaction. *Journal of Veterinary Diagnostic Investigation*. 1998. Vol. 10. No. 1. P. 56-59. DOI:10.1177/104063879801000110.

4. Marconi R. T., & Garon C.F. Development of polymerase chain reaction primer sets for diagnosis of Lyme disease and for species-specific identification of Lyme disease isolates by 16S rRNA signature nucleotide analysis. *Journal of Clinical Microbiology*. 1992. Vol. 30. No. 11. P. 2830-2834. DOI:10.1128/jcm.30.11.2830-2834.1992.

5. Levytska V.A., Mushinsky A.B., Zubrikova D., Blanarova L., Długosz E., Vichova B., Slivinska K.A., Gajewski Z., Gizinski S., Liu S. & Rogovsky A.S. Detection of pathogens in ixodid ticks collected from animals and vegetation in five regions of Ukraine. *Ticks and tick-borne diseases*. 2021. Vol. 12. No. 1. P. 101586. DOI:10.1016/j.ttbdis.2020.101586.

6. Guttman D.S., Wang P.W., Wang I.N., Bosler E.M., Luft B.J., & Dykhuizen D.E. Multiple infections of *Ixodes scapularis* ticks by *Borrelia burgdorferi* as revealed by single-strand conformation polymorphism analysis. *Journal of clinical microbiology*. 1996. Vol. 34 No. 3. P. 652–656. DOI:10.1128/jcm.34.3.652-656.1996.

УДК 619:617.57–08:636.2

ОСОБЛИВОСТІ ЛІКУВАННЯ КОРІВ З ГНІЙНО-НЕКРОТИЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ В ДИСТАЛЬНОМУ ВІДДІЛІ КІНЦІВОК

Передера Р.В. кандидат ветеринарних наук, доцент

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

Мудренко В.А. лікар-епізоотолог Пирятинської державної лікарні ветеринарної медицини, м. Пирятин

Актуальність проблеми. Патології в дистальному відділі кінцівок особливо пальця займають друге місце після акушерсько-гінекологічних захворювань. Так, за даними ряду авторів, в окремих сільськогосподарських підприємствах ураження в ділянці пальця зустрічається в 10-40% корів, що суттєво впливає на економічну ефективність. Зокрема, зменшується середньодобовий надій (на 30-35%), знижується середньодобовий приріст

живої маси, передчасно вибраковуюються хворі тварини (10-30%). Отже, ураження копитець у високопродуктивних корів є нагальною проблемою скотарства на даний час [1].

Питання лікування при хворобах в ділянці пальця у корів широко висвітлене у інформаційному просторі [1-4]. Однак, значна кількість існуючих методів лікування вказує на їх недостатню ефективність в умовах сьогодення. Адже лікувальна ефективність напряму залежить від давнини запального процесу та порушенням норм годівлі та утримання.

Тому мета наших досліджень полягала у вивченні поширення пододерматитів у корів та підбір оптимальних способів лікування в умовах господарства.

Матеріали та метод досліджень. Дослідження проводилися на базі ТОВ «Леляківське» Лубенського району Полтавської області. За період із 2021-2022 року нами мінімум один раз на місяць проводилась хірургічна диспансеризація на фермі наявного поголів'я великої рогатої худоби.

При проведенні ортопедичної диспансеризації нами враховувалися тварини з хірургічними патологіями в ділянці пальця, на яких складала історію хвороби, де відмічали загальний стан корів і характерні клінічні ознаки перебігу захворювань.

Захворювання стато-динамічного апарату діагностували шляхом аналізу порушення функції кінцівок. Зокрема звертали увагу на вид кульгавості (опірної чи висячої кінцівки, змішана кульгавість), напружена хода, підведення або відведення кінцівки від тулуба, постійна або тимчасова, ступінь її виразності (сильна, слабка) тощо. Для з'ясування особливостей кульгавості тварину проводили по твердому чи м'якому ґрунті, прямо чи по колу, хворою кінцівкою всередину чи назовні. Звертали також увагу на рух голови і шиї під час ходьби тварини. При загальному обстеженні враховували стать і вік.

Для дослідження місцевого патологічного процесу використовували такі методи: огляд, пальпація, перкусія, вимірювання, пасивні рухи, інструментальне обстеження копитець.

Результати досліджень. Для вивчення розповсюдження захворювань в дистальному відділі кінцівок нами систематично проводилась ортопедична диспансеризація корів в умовах ТОВ «Леляківське» Лубенського району. Ще частину патологій виявляли при плановій профілактичній розчистці корів. Всі дані об'єднувались та проводився підрахунок відсоткового співвідношення.

За період проведених досліджень було встановлено значне поширення гнійно-некротичних процесів у ділянці пальця тварин. Так із числа обстежених, хірургічні хвороби грудних і тазових кінцівок виявлено у 42 корів. Найбільшу кількість серед них становили гнійно-некротичні процеси у ділянці пальця, що

діагностували у 34 тварин. При цьому найбільше становили пододерматити (32,3%). Також значно поширеними були ушкодження тканин вінчика та міжпальцевого склепіння (20,6%), виразка Рустергольца (17,6%), флегмонозні процеси (11,8%), пальцевий дерматит (8,8 %).

Одним із важливих етапів було проведення ефективного лікування. Для цього визначали антибіотикорезистентність до бактеріальної мікрофлори. Матеріалом досліджень був гнійний ексудат, який відбирали у шприци у трьох тварин з різними патологіями.

Після виявлення гнійно-некротичних процесів в ділянці пальців у корів складали план лікування, який включав обов'язкову розчистку копитець з подальшим місцевим (при необхідності загальним) лікуванням, яке включало антибактеріальні препарати з високою чутливістю до виділеної мікрофлори (здебільшого стафілококи).

Лікування хворих корів з гнійно некротичними процесами в ділянці пальця завжди починали з розчистки копитець. Це давало змогу чітко визначити локалізацію патології, глибину ураження та визначитись з планом терапевтичних заходів.

Схема лікування для всіх корів була подібною. Після фіксації тварини у ортопедичному станку з поверхні копитець видаляли поверхневі забруднення, а далі проводили ортопедичну розчистку. Для цього використовували обрізний круг та копитні ножі. В ході лікувальної розчистки, видаляли відшаровані та некротичні фрагменти копитного рогу. Далі копитним ножом розширювали фістульну норицю у вигляді воронки, розтинали пустоти, видаляли відшарований ріг. Утворену рану промивали концентрованим розчином марганцевокислого калію. В подальшому на підошовну поверхню ураженого копитця аерозольно наносили Цикло Спрей. У разі значного дефекту рогу і наявності кровотечі закладали 10% іхтіолову мазь та накладали захисну бинтову пов'язку. В складних випадках застосовували дерев'яні колодки.

Висновки. 1. Встановлено, що найбільш розповсюдженою патологією в дистальному відділі кінцівок у корів ТОВ «Лесяківське» Лубенського району Полтавської області є гнійні пододерматити.

2. Найкращу чутливість до бактеріальної флори у корів мали антибіотики – тетрациклін, цефазолін, цефтіоклін, а найбільш резистентними – амоксицилін, неоміцин та пеніцилін.

3. З'ясовано позитивну ефективність при місцевому лікуванні гнійно-некротичних процесів застосування Цикло Спрею на основі хлортетрацикліну, який володіє крім антибактеріальних, також дезінфікуючими, протигрибковими властивостями. При необхідності загального лікування рекомендовано застосовувати препарат «Цефтіофур».

Література

1. Черняк С.В., Нагорний В.В., Стадник П.О. Поширення та лікування гнійно-некротичних процесів у ділянці пальців у корів. *Вісник Білоц. держ. аграрн. ун-ту.: зб. наук. праць*. Біла Церква, 2006. Вип. 41. С. 240-245.
2. Малинник М. М. Вдосконалення схем терапевтичної обробки корів з гнійно-некротичними ураженнями копитець. *Стан та перспективи виробництва, переробки і використання продукції тваринництва*. 2020. С. 211-212.
3. Спіцина, Т. Л., Корейба, Л. В., Дуда, Ю. В., Шевчик, Р. С., & Гніда, А. Ю. Пододерматити в корів: причини, особливості клінічного прояву та лікування. *Тваринництво сьогодні*. 2020. № 7. С. 63-65.
4. Бондаренко І.С., Рубленко С.В. Лікування гнійного пододерматиту у корів. Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. магістрантів "Актуальні проблеми ветеринарної медицини" (БНАУ, 20 листопада 2020 р.). Біла Церква, 2020. С.152-153.

УДК 636.32/.38:616.99:595.132.6

ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ КРИТЕРІЇ ВИЗНАЧЕННЯ *TRICHURIS SKRJABINI*, ВИДІЛЕНИХ ВІД ОВЕЦЬ

Петренко М. О., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії*

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

(petrenkoma1@ukr.net)

Актуальність проблеми. Рід *Trichuris* (Schrank, 1788) об'єднує понад 70 видів нематод, які є паразитами ссавців різних рядів класу хребетних тварин: сумчастих, комахоїдних, зайцеподібних, парнокопитних, приматів [1, 2]. Серед трихурисів відзначені види, які паразитують також у людини та домашніх тварин [3, 4].

Вчені різних країн світу свідчать про значне поширення нематод роду *Trichuris* серед диких і домашніх жуйних тварин, зокрема серед домашніх овець [5, 6]. Згідно з дослідженнями різних авторів, фауна трихурисів овець у Європі нечисленна і представлена трьома видами – *T. skrjabini*, *T. ovis* та *T. globulosa* [7, 8]. Зокрема, вітчизняними вченими на території Полтавської, Київської та Запорізької областей України встановлено, що найчастіше вівці уражені трихурисами видів *T. ovis* та *T. skrjabini* (екстенсивність інвазії становить

* Науковий керівник – Євстаф'єва В. О., д.вет.н., професор